

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. Сковороди

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Випуск 9

Харків
2016

взимку більшу користь можна отримати із варення, що було приготовлено «швидким» методом без тривалої багаторазової термічної обробки.

Тишкова Аліна

БІОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ХАРКІВЩИНИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ В ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ

Науковий керівник – к.б.н., доцент Гончаренко Я.В.

Наукова офіційна медицина зародилась і продовжує розвиватись на базі все глибшого вивчення й повнішого використання діючих речовин, які містяться в рослинах. Поява синтетичних ліків, що переважно моделюють активні речовини з рослин, не зменшила ролі природних рослинної сировини. Інтерес до них зростає серед фармакологів, фізіологів, лікарів різного профілю. Практично можна вважати, що у флорі України фармакологічна активність притаманна не менше 1000 видів рослин, тобто кожному 4-5-му виду рослин. Однак, більшість з них потребує додаткового вивчення, бо синтез та накопичення діючих речовин в рослинах залежить від екоумов їх зростання.

Наші дослідження тривали протягом 2014-2015 рр. на території Харківської області. Основна мета, яку ми поставили, полягала у встановленні видового складу рослин для їх застосування в гастроентерології. Об'єкт досліджень – флора Харківської області. Предмет досліджень – біоекологічні та деякі фармакологічні особливості лікарських рослин. Нами було використано ботанічні методи досліджень, метод Вагнера для виявлення алкалоїдів, якісні реакції (на дубильні речовини за допомогою бромної води). У різних фітоценозах нами зареєстровано 60 видів лікарських рослин, що застосовуються у гастроентерології. Ці види є представниками двох відділів: *Equisetophyta* (2%) та *Magnoliophyta* (98%). Провідними родинami виявились *Asteraceae* (18%) та *Rosaceae* (10%), що відповідає особливостям Харківської області. Аналіз життєвих форм за Х. Раункієром виявив переважання гемікриптофітів (26,7 %). Розподіл за екологічними групами показав переважання геліофітів (52%) та мезофітів (53 %). Ці результати пояснюються тим, що найбільшу кількість видів ми зібрали на луках, галявинах, узліссях.

Аналіз наявності діючих речовин, які є корисними під час лікування гастроентерологічних хвороб, виявив наявність алкалоїдів та дубильних речовин. На прикладі *Chelidonium majus* L. та *Padus avium* Mill за допомогою якісних реакцій ми виявили, що вони містять як алкалоїди так й дубильні речовини. Але, алкалоїдів більше містилося в квітках *Padus avium*, ніж у її плодах. Дубильних речовин було більше у плодах *Padus avium*, ніж у її квітках. *Chelidonium majus* у траві концентрує найбільшу кількість як алкалоїдів, так й дубильних речовин. У квітках міститься більше алкалоїдів, ніж дубильних речовин. Так, виходячи із конкретних потреб, необхідно використовувати ті органи рослин, які містять найбільшу кількість діючої речовини.

Турба Ірина, Гусєва Анжеліка

РІДКІСНА КРЕТОФІЛЬНА ФЛОРА ОКОЛИЦЬ смт. ДВОРІЧНА - ВАГОМИЙ ПРИВІД ДЛЯ РОЗШИРЕННЯ ТЕРИТОРІЇ НПП «ДВОРІЧАНСЬКИЙ»

Науковий керівник – ст. викладач Ю.В. Бенгус

Крейдяна флора і до сьогодні залишається маловідомою, не лише пересічній людині, а й науковцям, приховуючи в собі різноманітні багатовікові періоди формування, що обумовили велике різноманіття ендемічних та реліктових видів рослин, які потребують охорони. В Україні, а особливо в Харківській області, лише незначна частка територій перебуває під охороною держави, насправді ж їх площі можна значно